

ارائه مدل ترکیبی توزیع سفر و تخصیص ترافیک در خصوص سفرهای با هدف خرید شهر تهران

* شهریار افندی زاده، دانشیار دانشکده مهندسی عمران، دانشگاه علم و صنعت ایران

*مرتضی عراقی، دانشجوی دکترای راه و ترابری، دانشگاه علم و صنعت ایران

حسین حدادزادگان، کارشناس ارشد برنامه ریزی حمل و نقل، شرکت مطالعات جامع حمل و نقل تهران

*تلفن: ۰۲۱_۷۷۴۵۴۰۵۳، پست الکترونیکی: zargary@iust.ac.ir

*تلفن: ۰۲۱_۲۲۲۵۹۰۵۷، پست الکترونیکی: araghi@iust.ac.ir

چکیده

مدل ترکیبی توزیع - تخصیص برای حل همزممان مسائل توزیع سفر و تخصیص ترافیک مورد استفاده قرار می‌گیرد. با ایجاد ارتباط بین این دو مرحله در فرآیند برنامه ریزی حمل و نقل، این مدل قادر به پیش‌بینی الگوی فضایی سفرها بین جفت مبدأ- مقصد و همچنین برآورده جریان ترافیک در کمانهای شبکه می‌باشد. تخصیص ترافیک مورد استفاده در این مدل براساس اصول تعادل استفاده کننده بوده و از مدل جاذبه یک قیدی مبتنی بر اصول آنتروپی بمنظور توزیع سفرها استفاده گردیده است. در این مقاله بعد از تعریف روابط سیستم مدل ترکیبی، مدل بصورت مسئله برنامه ریزی ریاضی بطوریکه خصوصیات مدل ترکیبی قابل بررسی بوده و مدل قابل حل باشد، فرمول بنای شده است. بعد از تحلیل اجزایی مدل، توسط الگوریتم ایوانس حل مسئله بهینه‌سازی ارائه شده است. درنهایت بمنظور بررسی کارایی مدل، شبکه شهر تهران بعنوان مطالعه موردی انتخاب گردیده و نتایج بدست آمده از مدل ترکیبی با روش سنتی مقایسه شده است.

کلید واژه ها: مدل ترکیبی، توزیع سفر، تخصیص ترافیک، الگوریتم ایوانس، شهر تهران

۱ مقدمه

در چند دهه گذشته مدلسازی حمل و نقل شهری بطور گسترده‌ای از مدل‌های سیستم برنامه ریزی حمل و نقل شهری (UTPS¹) که به روش چهار مرحله‌ای نیز معروف هستند تبعیت کرده است. امروزه نیز فرآیند چهار مرحله‌ای بطور گسترده مورد استفاده قرار می‌گیرد. روش چهار مرحله‌ای براساس منطق واحدی که کلیه وجوه انتخابهای سفر را بطور همزمان تفسیر کند نمی‌باشد. یکی از مشکلات این روش این است که ارتباط متقابل واقعی بین مراحل مختلف بطور صریح و آشکار مورد توجه قرار نمی‌گیرد. برآوردهای جریان ترافیک همیشه سازگار نیستند و عموماً به حل پایدار همگرا نمی‌شوند[۱]. بعنوان مثال